

palicis neizdzēšamā atmiņā. Prātā nāk ziemas diena, kad ragavās no Iecavas braucām uz Billitēm Virzas bibliotēku glābt, kur bija daudz dārgu franču sējumu sajansa ādas vākos, ko boļševiki gribēja nacionālizēt.

1942. g. vasarā mani kā 2. kursa medicīnas studentu aizsūtīja uz Rēzekni potēt iedzīvotājus pret tifu un paratifu, jo šis sērgas tur bija sākušas ieviesties. Priekšā jau bija draugs Aleksandrs Pelēcis, kas tur tani vasarā apmeklēja skolotāju kursus un kam Latgale bija otrā dzimtene, kā to liecina viņa tani laikā iznākušais dzeju krājums „Aizsapņošanās”.

Toreiz par „Rēzeknes Ziņu” redaktoriem bija Alberts Sprūdžs un Jānis Andrupis. Līdz ar Aleksandru aiznesu kādus savus dzejoļus viņiem, un pirmais no tiem tika iespiests „Sapņu ezers”, kas vēlāk uzņemts manā dzejoļu krājumā „Silu šalkas”. To arī uzskatu par savu rakstniecības gaitu sākumu. Kaņavīru laikrakstā „Daugavas Vanagi” savus dzejoļus sāku iespiest ar pseudonimu Kārlis Kurbads, un tā tas arī palicis.

1943. g. mani iesauca leģionā un kā medicīnas studentu iedalīja 15. divīzijas sanitārā rotā, ar ko tad nokļuva Vācijā. Pēc kara beigām vasaru pavadīju gūstekņu nometnē Putlosā, kur kopā ar abiem Grinbergiem (Frici un Gunāru), Raidoni, Vasariņu, Sprūdžu izdevām kaņavīru laikrakstu „Laika griežos” un žurnālu „Nameja gredzens”. Uz Beļģiju gan neizbraucu. Man atradās piederīgie un „piesitu pēdu.”

Vācijā Minsteres universitātē atsāku savas nepabeigtās medicīnas studijas. Mēs, latviešu studējošie, dzīvojām Grēvenes nometnē, kādus 20 km. no Minsteres, un uz universitāti katru dienu bija jābrauc ar vilcienu. Arī Grēvenē bija savs literātu pulciņš, un galvenais — Jānis Jaunsudrabiņš. Viņš mūs, jaunus — Modri un Dzidru Zeberiņu, Annu Rieksti, Irmu Viksniņu, Anniju Bergu u. c. ņēma savā paspārnē, aizstāvēdams mūs kritiķu priekšā, mācīdams un skolodams. Viņa vadībā tad nu arī notika mūsu literārie rīti, pēcpusdienas un vakari.

Augstskolu nobeidzu 1948. g. un mani aizsūtīja par ārstu uz DP nometni Augustdorfā. Arī tur priekšā bija literāti — Ēriks Raisters, Pēteris Aigars, Elza Kezbera — un sākās manā dzīvē t. s. „praktisko periods”. „Praktisko” vēl bija pianists Voldemārs Melķis, aktieris Oļģerts Parņickis, aktieris un sabiedrīks darbinieks Kārlis Ķuzulis un citi „vecie kanaki”. Lai gan mūsu krāsas bija melns-melns-melns, tomēr tik drūma tā dzīve teutoņu priedēs, kaut arī dīpišu laikos, nebija.

Sākās izceļošanas periods. Mums, bijušiem leģionāriem, tas nebija viegls. Kad Ventorfā mani izsijāja cauri, negribējās uz Augustdorfu kā noraidītam atpakaļ braukt, un pieteicos par kuģa ārstu uz IRO kuģiem. Mani arī pieņēma un dabūju drusku

pasauli apskatīt. Uz itaļu kuģa „Castel Bianca” nostureju uz pat Austrālijai. Atpakaļ bija jābrauc ar lidmašīnu kopā ar pārējiem IRO apkalpes locekļiem, bet Indonēzijā mani izsēdināja laukā, jo IRO sarkanajā pasē nebij atzīmes, ka neesmu žīds. Arabu valstīs žīdiem pat neatļāva savu zemi pārlidot, kur tad vēl lidostās nosēsties. Tā 2 nedēļas dabūju pavadīt skatskatījā eksotiskajā Džakartā (agrāk Batavijā). Vēlāk dabūju apskatīt arī Singapuru, Bankoku, Damasku, Romu, Holandi un Beļģiju, līdz nokļuva atpakaļ IRO bazē Gronā. Pa to laiku arī zaldātu lietas bija nokārtojās un dabūju atkal kāpt uz kuģa reizē kā kuģa ārsts un iecelotājs un atkluvu Amerikā.

Afidēvits mani noveda uz Dienviddakotu, kur esmu vēl tagad. Pirmais, ko Amerikā izdarīju, apprecējos, jo mana saderētā Birta tur jau bija priekšā. Tagad audzinu 4-galvainu bērnu pulciņu — Lilitu (12 g. v.), Sigurdu (11 g. v.), Inesi (9 g. v.) un Tamāru (6 g. v.) — un ārstēju Dakotas prēriju fermerus un viņu kaites. Tuvākais lielākais latviešu centrs — Mineapole — ir 300 jūdzes, bet tur pa reizēm aizbraucu latvisko garu baidīt un tautiešos pabūt. Tuvākie latvieši — kolēģi dakteri — ir ap 60 jūdzes un pa reizēm satiekamies savā starpā Jāņus svētīt, tautību festivālā Aberdīnā piedalīties vai latviešu dievkalpojumu noturēt. Ar savu darbu esmu apmierināts, vienīgi tautiešu trūkst. Bet pa reizei iesēžos auto vai lidmašīnā un aizbraucu uz lielākiem centriem — vai nu uz dziesmu svētkiem vai preses balli Čikagā vai Ņujorkā.

Rakstīšanai gan neattieks daudz laika. 1954. g. iznāca mans stāstu un noveļu krājums „Inese”, 1962. g. dzejoļu krājums „Silu šalkas”. Pašreiz iespiešanos sagatavots Kuraž Krīša peršu krājums tāmnieku izloksnē „Ventņ pus”, ar Reīņa Birzgaļa ilustrācijām.

Nākotnes nodomi? Gribētos uzrakstīt iecerēto romānu, kam vielu un materiālu devis mans Austrālijas ceļojums. Iesāktī un iecerēti arī vairāki darbi — noveles, stāsti — no kaņavīru dzīves. Kad tie ieraudzīs dienas gaismu? Kas to lai zin? Jācer tomēr, ka kādreiz.

Kārlis Zvejnieks
(ārsts)

„Pārjostasli”

Rūteni sfāsti par sevi

Saukārtājs, rediģējis

Teodors Teltiņš. Grāmote draugs